

Раслојавањем српског језика на функционално-дисциплинарном нивоу настају језици струка и наука (банкарства, финансија, медицине, права, спорта...). Њихова лексика чини саставни део свеукупног лексичког фонда српског језика, а у односу на општи језик они су маркирани својим лексичко-семантичким средствима, пре свега терминологијама.

Изворно (енглески)	Англосрпски	Српски језик
preference shares	преференцијалне акције	повлашћене акције
promisory note	промисорна нота	сопствена/ соло меница
accomodation bill	акомодациона меница	услужна меница
negotiable bill	негоцирајућа меница	преносива меница
non-negotiable bill	ректо меница	непреносива меница
municipal bonds	муниципалне обвезнице	обвезнице локалних власти
collateral bonds	колатералне обвезнице	јемствене обвезнице
zero coupon bond	нулта купон обвезница	обвезница без купона
invalidation	инвалидација	гашење, поништавање
incollectibility	инколектибилност	ненаплативост
cash management	кеш менаџмент	управљање готовином
compliance	комплајанс	усклађеност, усклађивање
lender	лендер	поверилац, зајмодавац
maturity	матуритет	доспеће
placement	плејсмент	пласман, пласирање
total	тотална сума	укупан износ
taxable profits	таксабилан профит	опорезива зарада

Језик банкарства и финансија један је од најистуренијих језика струка и наука. Лексика овог регистра не припада затвореном систему термина, она је отворена на општем лексичком фонду српског језика због своје природе и ширине употребе. Присутна је у комуникацији не само лица из струке, већ и у темама којима се баве сви корисници језика (нпр. кредити, платни промет, картице, финансијска криза, улагања, берза, осигурање...).

Анализа овог језика струке и науке показала је да он представља неуређен скуп нестандардизованих термина формираних углавном на основу преузимања лексике из енглеског језика. Установљено је постојање инерцијске синонимије и велике недоследности при адаптацији англицизама. Инерцијска синонимија, заснована на увозу неологизама – англицизама (еуфемистички названих интернационализмима) у српски стручни регистар, састоји се из преузимања енглеских речи и њихове паралелне употребе са постојећим лексемама српског језика које већ испуњавају семантичке задатке у нашем језику струке. Ови неологизми углавном су настали пресликавањем или

преписивањем облика из енглеског језика и називају се очигледним и сировим англицизмима. То су искључиво обличке, а не садржинске иновације; оне доносе синонимију као непожељну појаву у језик струке и нису термилошки дублети. Комуникацију међу стручњацима и лаицима беспотребно компликују. Такође, увезени неологизми-англицизми својим настанком не доприносе активирању творбеног потенцијала српског језика. Неретко из употребе истискују постојеће српске речи. Поврх свега, готово искључиво су писани латиницом (често у изворном енглеском облику), те више представљају англосрпски и енглески, него српски језик. Укратко, за њих можемо рећи да су објективно непотребне речи у српском језику.

Изворно (енглески)	Англосрпски	Српски језик
promisory note	промисорна нота	сопствена/соло меница
non-negotiable bill	ректо меница	непреносива меница
municipal bonds	муниципалне обвезнице	обвезнице локалних власти
invalidation	инвалидација	гашење, поништавање
cash management	кеш менаџмент	управљање готовином
maturity	матуритет	доспеће
traveller`s cheques	тревелерс чекови	путнички чекови
preferential creditor	преферентни кредитор	приоритетни поверилац

Центар светских финансијских догађаја данас су САД – њима настају нови банкарско-финансијски производи, а енглеским језиком се ти производи и појаве именују. Уз то, енглески језик јесте и језик америчког долара – синонима за богатство и моћ. Доларизацијом језика струке и науке, дакле, сликовито можемо назвати социолингвистичку појаву неумереног преузимања англицизама у српски језик банкарства и финансија са статусно-струковним циљем пресликавања наводно престижнијег англо-америчког културолошко-језичког обрасца у српски језик и друштво уопште. Ова појава је одраз површности потрошачког менталитета финансијски и интелектуално осиромашеног друштва у транзицији.

Међутим, да ли ће нам енглески у српском језику банкарско-финансијске струке донети благостање само зато што ћемо искључиво њиме именовати појмове из ове области? Да ли се немар према очувању српског језика струке, како од стране лица из банкарско-финансијског сектора, тако и српског државно-лингвистичког врха, може оправдати изговором како нема времена, средстава и стручњака да се овим послом баве? Ако су одговори на ова питања потврдни, време је да се уместо српског језика и

ћирилице у језик струке и науке уведе енглески језик. Да нам свима буде лакше, лепше и просперитетније.

Опредељени за чување свог језика, подсећамо на кораке који воде ка стварању квалитетног језика струке: а) попис и систематизација лексичког фонда језика банкарства и финансија; б) утврђивање општег начела о формирању термина (без језичког чистунства – уз прихватање објективно потребних и изостављање објективно непотребних англицизама и уважавање препорука водећих светских организација за термилошку стандардизацију); в) формирање нормативног тела (состављеног од лингвиста и стручњака из банкарско-финансијске струке) које ће на институционализован и професионалан начин стварати српску терминологију струке; г) лексикографска кодификација стандардизоване терминологије у смислу израде квалитетног дескриптивно-нормативног речника; д) доследна примена нормиране терминологије.

(Политика)